

PROGRAM ADAPTACYJNY „SZCZĘŚLIWY PRZEDSZKOLAK”

Przedszkole to pierwsze ważne ogniwo w procesie edukacji. Dziecko przekraczając po raz pierwszy próg placówki przedszkolnej rozpoczyna nowy etap w swoim rozwoju.

Moment ten należy do najbardziej trudnych i znaczących w jego życiu. Dla wielu dzieci oznacza on pierwsze kontakty z dużą grupą rówieśników, rozstanie się z najbliższymi osobami, zaistnienie i funkcjonowanie w nowym środowisku. Nowe środowisko, przysparza mu wiele trosk i trudności. Może powodować poczucie zagubienia, wywołać negatywne emocje. Małe dziecko eksploruje nowe otoczenie i odbiera bodźce z korzyścią dla swojego rozwoju tylko w poczuciu bezpieczeństwa. Poczucie bezpieczeństwa dziecka można kształtować poprzez poznanie i stopniowe osvajanie z nowym otoczeniem.

Program adaptacyjny to działania pedagogiczne, które sprzyjają rozładowaniu negatywnych doznań dziecka, zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój we wszystkich sferach. Natomiast celem owego działania jest bezstresowe dla dziecka przekroczenie progu przedszkola, a rodziców/ opiekuna uspokoić i zmniejszyć ich obawy.

Program adaptacyjny pozwoli nauczycielowi lepiej i dokładniej poznać dziecko oraz nawiązać współpracę z jego rodzicami/rodzicem. Nauczyciel obserwuje dziecko, jego umiejętności, posiadane wiadomości i sposób zachowania w różnych warunkach i sytuacjach. Tworzy się więc wokół dziecka klimat, pełen życzliwości, cierpliwości i akceptacji. Tylko takie podejście do małego dziecka, rodzica/ opiekuna leży u podstaw właściwej organizacji procesu adaptacyjnego.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program adaptacyjny „Szczęśliwy przedszkolak” został opracowany dla potrzeb dzieci nowoprzyjętych do przedszkola.

Założeniem programu jest wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego wrodzonym potencjałem i możliwościami rozwojowymi. Program adaptacyjny oparty na wiedzy o rozwoju dziecka, określa system wzajemnych oddziaływań pedagogicznych oraz organizacyjnych przedszkola i rodziny, w celu stworzenia dzieciom lepszego startu przedszkolnego.

Głównym celem programu jest: ułatwienie nowoprzyjętym do przedszkola dzieciom, startu poprzez wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka w aspekcie społecznym zgodnie z jego możliwościami rozwojowymi.

CELE PROGRAMU ADAPTACYJNEGO:

- Stworzenie dzieciom odpowiednich warunków do szybkiej adaptacji w nowym środowisku społecznym jakim jest przedszkole.
- Motywowanie dzieci do podejmowania działań i zachowań sprzyjających integrowaniu się z przedszkolem.
- Ułatwienie dzieciom przekroczenia progu dom – przedszkole.
- Kształtowanie poczucia przynależności do grupy przedszkolnej.
- Uświadczenie dzieciom i rodzicom, iż pobyt w przedszkolu jest ciekawą formą działania – zabawy połączonej z nauką i pracą.
- Przygotowanie rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego i pomocy w procesie przystosowania.

- Poznanie się i integracja rodziców między sobą.
- Obniżenie lęku rodziców związanego z koniecznością oddania dziecka pod opiekę personelowi przedszkola.
- Motywowanie rodziców oraz pracowników przedszkola do zapewnienia dzieciom optymalnych warunków.
- Motywowanie otoczenia społecznego i przedszkola do współpracy na rzecz adaptacji nowoprzyjętych przedszkolaków.

PO REALIZACJI PROGRAMU ADAPTACYJNEGO DZIECKO:

- Spokojnie rozstaje się z rodzicami.
- Aktywnie uczestniczy w życiu grupy.
- Posiada koleżanki i kolegów, z którymi lubi się bawić.
- Ma zaufanie do nauczycieli i pracowników przedszkola.
- Jest świadome, że może zwrócić się z prośbą, problemem do nauczycielki.
- Wie, że może współdecydować o tym co będzie robić, w co się bawić.
- Zna i stosuje zasady współżycia w grupie.
- Rozumie, że pobyt w przedszkolu jest czasowy i zawsze kończy się powrotem do domu pod opiekę rodziców.
- Wie, że jest ważne, każdy się z nim liczy.
- Stosuje zasady bezpiecznej zabawy, bezpiecznego zachowania się.
- Zna zasadę zakazu samodzielnego oddalania się od grupy.

METODY I FORMY SŁUŻĄCE REALIZACJI PROGRAMU ADAPTACYJNEGO:

Dziecko w wieku przedszkolnym charakteryzuje się dużym ładunkiem emocjonalnym. Realizując założenia programu należy tak dobrać metody i formy, by efekt był jak najlepszy. W pracy z dzieckiem podstawową formą działalności jest zabawa. W zabawie w sposób naturalny, dziecko bawiąc się uczy. Dzięki zabawie dziecko zaspakaja swoje potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, a także ciekawość poznawczą.

Najczęściej stosowane metody nauczania to:

- **podająca** – np. opowiadanie, wiersz, historyjka obrazkowa, piosenka itp.
- **aktywizująca** – oparta na przeżywaniu różnorodnych treści i wartości.
- **problemowa** – oparta na odkrywaniu nowych wiadomości podczas rozwiązywania problemów, np. inscenizacja, burza mózgów, gry dydaktyczne.
- **praktyczna** – oparta na działaniu polegającym na zmienianiu rzeczywistości i samego siebie poprzez sprawdzanie wiadomości w praktyce, ćwiczenia.
- Zalecane jest także wykorzystywanie **metod odtwórczych** – zabawowo-naśladowczych, zadaniowych, sytuacyjnych, **metod twórczych** np. R. Labana, A.M. Kniessów, W.Sherborne

FORMY ORGANIZACYJNE

Praca z dziećmi w przedszkolu wymaga określonych form organizacyjnych. Do podstawowych form pracy wychowawczej i edukacyjnej w przedszkolu należą:

- Zabawa dowolna i zorganizowana.
- Czynności samoobsługowe związane z utrzymaniem higieny osobistej oraz praca użyteczna
- Spacer i wycieczki.
- Zajęcia organizowane przez nauczycielkę.
- Uroczystości przedszkolne.
- W wyniku prawidłowego wykorzystania tych metod i form wychowanek powinien być człowiekiem aktywnym, myślącym i prawidłowo funkcjonującym w życiu społecznym. W codziennej pracy z dziećmi stosując różnorodne metody i formy pracy rozbudzamy

aktywność twórczą dziecka, zapewniając pozytywną motywację do podejmowania zadań rozwijających wiarę we własne siły i możliwości.

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI:

Rodzice dzieci przedszkolnych tworzą integralną część programu adaptacyjnego, dlatego współpraca z nimi jest bardzo ważna.

Formy kontaktów z rodzicami wychowanków to:

- Zebrania z rodzicami.
- Kontakty oraz konsultacje indywidualne.
- Rodzinne spotkania.
- Zajęcia otwarte dla rodziców.
- Uroczystości przedszkolne.
- Strona internetowa przedszkola.
- Tablice informacyjne dla rodziców.
- Ulotka informacyjna o wyprawce przedszkolaka.
- Ogłoszenie o zapisach dzieci do przedszkola
- Organizowanie przez przedszkole imprez środowiskowych takich jak: Spotkanie z Mikołajem, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka, Dzień Rodziny itp.

SZCZEGÓŁOWE FORMY REALIZACJI PROGRAMU

Zadania adaptacyjne	Formy realizacji	Termin, czas zajęć
ZAPROSZENIE DO KORZYSTANIA Z USŁUG PRZEDSZKOLA 1. Przygotowanie i zamieszczenie na ogólnie dostępnej tablicy, informacji dla rodziców dotyczących przedszkola, planowanych działań adaptacyjnych. 2. Wydawanie kart zgłoszeń dziecka do przedszkola w celu uzyskania informacji o dziecku. 3. Rekrutacja 4. Nawiązanie kontaktu z rodzicami dzieci przyjętych do przedszkola.	– ogłoszenia i informacje dla rodziców – działania związane z programem adaptacyjnym	
	– informacje na stronie internetowej – karta zgłoszeń dziecka – prezentacja pomieszczeń przedszkola,	
	– rozmowa z dyrektorem, wychowawczynią,	marzec
	– zaproszenie do sali dziecka i rodzica / opiekuna – rozmowy indywidualne – ulotki dotyczące postaw rodziców sprzyjających ułatwieniu adaptacji dziecka	
DNI OTWARTE Zaproszenie rodziców z dziećmi na zorganizowane spotkania, zajęcia, zabawy. Zorganizowanie swobodnych zabaw z rówieśnikami	– zajęcia zorganizowane dla dzieci i rodziców – udział dzieci w swobodnej zabawie	kwiecień/maj

<p>Udostępnienie rodzicom dzieci i dzieciom sali w celu nawiązania kontaktów społecznych i przełamania bariery nieśmiałości Zabawy z udziałem rodziców i w miarę możliwości bez udziału rodziców</p>	<p>– zabawa zorganizowana i dowolna w kąciakach zainteresowań oraz z całą grupą, – zabawa na podwórku przedszkolnym, w kąciakach zainteresowań,</p>	
<p>SPOTKANIE INFORMACYJNO – ADAPTACYJNE</p>	<p>1. Spotkanie z dyrektorem Punktu Przedszkolnego przy PSP w Bistuszowej, który przekazuje rodzicom wszystkie najważniejsze informacje dotyczące organizacji życia i działania przedszkola, statutu i koncepcji pracy przedszkola, programu adaptacyjnego, oferty edukacyjnej. 2. Spotkania wychowawców w salach przedszkola z rodzicami i dziećmi, prezentacja ramowego rozkładu dnia, ustalenie zasad konstruktywnej współpracy, propozycje i oczekiwania rodziców, rozmowy indywidualne.</p>	<p>sierpień</p>
<p>PIERWSZE DNI W PRZEDSZKOLU</p>	<p>– zapoznanie dzieci z grupą rówieśników, nauczycielką, personelem przedszkola – poznanie pomieszczeń przedszkola, – rozmowy indywidualne – poznanie imion dzieci, imion pracowników przedszkola, – zaproponowanie by dziecku w pierwszych dniach pobytu w przedszkolu zawsze towarzyszyła ulubiona zabawka, lub przedmiot, – artykuły dla rodziców dzieci dotyczących adaptacji,</p>	<p>wrzesień</p>
<p>PROMOWANIE PRZEDSZKOLA 1. Stwarzanie okazji do udziału w uroczystościach przedszkolnych 2. Ewaluacja i zapoznanie rodziców z wynikami</p>	<p>– uroczyste „Pasowanie na Przedszkolaka” – organizacja imprez i uroczystości z udziałem dzieci, rodziców i innych członków rodziny: Powitanie Wiosny,</p>	<p>październik cały rok</p>

**przeprowadzonej ankiety
ewaluacyjnej**

Dzień Dziecka, Piknik Rodzinny, wycieczki
z udziałem dzieci i rodziców.

październik

– karta obserwacji

– ankieta dla rodziców

– oczekiwania rodziców wobec
przedszkola

Dziecko już na długo przed wakacjami poznaje przedszkole, wychowawczynię, salę, kąpielnię, zainteresowań itp. Wie jak wygląda jego przedszkole i podwórko przedszkolne. Z rodzicami poznaje pomieszczenia przedszkola oraz zabawki w nim znajdujące się. Ma świadomość, że czeka go zabawa z rówieśnikami oraz możliwość poznania innych kolegów, zabawek i zabaw. Zajęcia są tak zorganizowane, by dziecko mogło być blisko rodzica lub podejść do grupy i włączyć się do zabawy.

Program adaptacyjny nie gwarantuje dobrej adaptacji, lecz znacznie ją przyspiesza i ułatwia. Odwracając uwagę dziecka od rodziców wzbudzamy w nim zaciekawienie zabawą, kolegami lub atrakcyjną zabawką. Jeżeli dziecko dziś jest zainteresowane, zaciekawione- jutro przyjdzie chętnie. W czasie dni adaptacyjnych dzieci poznają się nawzajem, rodzice zdobywają wiedzę dotyczącą życia i pracy przedszkola, a nauczyciel poznaje i obserwuje dziecko. Zawija się współpraca z rodzicem.

EWALUACJA

Dziecko, które w przedszkolu przechodzi okres adaptacji poddane jest ciągłej i wnikliwej obserwacji. Każde działanie nauczyciela musi być przemyślane i zaplanowane. Nauczyciele muszą więc dostosować warunki otoczenia do potrzeb dziecka uwzględniając jego stopień rozwoju psychicznego, emocjonalnego i społecznego. Ewaluacją końcową będą wyniki ankiet dla rodziców dotyczące przebiegu procesu adaptacyjnego dziecka w przedszkolu.

Rodzice:

- ankietowanie rodziców nowoprzybyłych dzieci, w celu uzyskania informacji na temat adaptacji dzieci do nowych warunków
Pełna zrozumienia, otwarta postawa rodzica wobec dziecka i miejsca, w którym przebywa, dobry przepływ informacji między rodzicami a przedszkolem oraz ostrożność w formułowaniu wszelkich sądów związanych z placówką to trzy filary powodzenia w przystosowaniu się dziecka do nowych warunków.

Dzieci:

- arkusz obserwacji – Adaptacja dziecka do przedszkola /arkusz/

LITERATURA:

- W. Żaba – Żabińska, M. Kwaśniewska „Nasze Przedszkole- program wychowania przedszkolnego” MAC, Warszawa 2017
- „ MOJE PRZEDSZKOLE program wychowania przedszkolnego Cz. Cyrański, M. Kwaśniewska” , MAC Edukacja 2003
- „ 65 gier i zabaw na każdy dzień roku” Tom Dahlke, REA 2005
- Wychowanie w przedszkolu 2005 nr 7 E. Krupa „Witamy trzylatki”
- „ Pięciolatek – Bawię się i uczę przewodnik metodyczny, MAC Edukacja
- „Metoda M. Bogdanowicz”

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ SPOTKANIA ADAPTACYJNEGO

Temat: „Jak wesoło bawić się w sali z kolegami?” elementy metody M. Bogdanowicz

Cele:

- wytworzenie miłej atmosfery, rozwijanie zaufania w stosunku do wychowawczynie,
  - rozwijanie ekspresji słownej, ruchowej oraz twórczego myślenia,
  - integracja rodziców i dzieci,
  - świadomość schematu własnego ciała,
- Przebieg:

1. „Iskierka” – podaj swoje imię i prześlij iskierkę (uścisk dłoni) do najbliższej osoby
2. „Ojciec Wirgiliusz” – zabawa ze śpiewem. Nauczycielka na refren pokazuje prosty gest (tupanie jedną nogą, młynek z rąk, itp.) i wybiera następną dorosłą osobę, następnie wybierane są również dzieci. Przy 3 zwrotce nauczycielka prosi o śpiewanie szeptem, cichutko jak myszka, grubo jak niedźwiedź, itp.
3. „Lustra” – zabawa w parach. Dziecko stoi na przeciwko mamy, robi różne miny i ruchy, mama musi je naśladować. Zmiana ról.
4. „Zaczarowana drabina”- zabawa ruchowa. Na podłodze układamy ze sznurka szczebelki drabiny i prosimy by po tej „zaczarowanej” drabinie przejść w zaczarowany sposób (skacząc, na czworaka, okręcając się na każdym szczebelku)
5. „Balonik” – zabawa ruchowa w kole
6. „Dreszczyk” – masażyki

Dziecko leży na brzuchu, głowa ułożona na rękach, obok siedzi rodzic. Nauczycielka mówi wiersz demonstrując czynności, które rodzice powtarzają na ciele dziecka:

- Płynęła sobie rzeczka [palcem rysujemy na plecach krętą rzeczkę]
- Świeciły dwa słońeczka [rysujemy dwa kółka]
- Idą konie [palcami udajemy kroki konia]
- Przeszły słonie [palcami udajemy ciężkie słoniowe kroki]
- Spadł deszczyk [palcami naśladujemy spadające krople]
- Przeszedł dreszczyk? [łaskoczemy dziecko w boczki]
- Tu podkóweczka tu, tu, tu [rysujemy palcem na stopie dziecka kształt podkowy]
- Tu gwoźdźcziek tu, tu, tu [delikatnie kłujemy palcem dziecko w stopę]
- I młoteczkciem: puk, puk, puk [delikatnie pukamy w stopę dziecka]
- I pilniczkciem: pitu pitu, pitu [jeździmy dziecku po stopie palcem, udając, że szlifujemy pilnikiem gwoździe.

Następuje zmiana ról i teraz dzieci powtarzają czynności wskazywane przez nauczyciela na ciele rodzica.

- „Kółko graniaste” – zabawa ruchowa w kole.
- „Zabawa pożegnalna w kole” – podaj swoje imię i głośno klaśnij.